

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

1881
06.10.2016

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
512/17.10.2016 0/6

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție,
Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea art. 16 din Legea nr. 135 din 1 iulie 2010 privind Noul Cod de Procedură Penală*, inițiată de domnul deputat PSD Andrei-Valentin Sava (**Bp. 304/2016, L 512/2016**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 16 alin. (1) lit. g) din *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul ca retragerea plângerii prealabile să împiedice punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale numai dacă această retragere a fost „însușită” de procuror.

II. Observații

1. Precizăm că art. 7 din *Codul de procedură penală* reglementează principiul oficialității și excepțiile de la acesta, astfel : „(1) *Procurorul este obligat să pună în mișcare și să exercite acțiunea penală din oficiu atunci când există probe din care rezultă săvârșirea unei infracțiuni și nu există vreo cauză legală de împiedicare, alta decât cele prevăzute la alin. (2) și (3).*

(2) *În cazurile și în condițiile prevăzute expres de lege, procurorul poate renunța la exercitarea acțiunii penale dacă, în raport cu elementele concrete ale cauzei, nu există un interes public în realizarea obiectului acesteia.*

(3) *În cazurile prevăzute expres de lege, procurorul pune în mișcare și exercită acțiunea penală după introducerea plângerii prealabile a persoanei vătămate sau după obținerea autorizării ori sesizării organului competent sau după îndeplinirea unei alte condiții prevăzută de lege”.*

Punerea în mișcare a acțiunii penale numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate constituie o excepție de la principiul oficialității și este o opțiune a legiuitorului penal care a înțeles să lase la latitudinea persoanei vătămate decizia sesizării (sau nu) a organelor de urmărire penală, opțiune de politică penală justificată de atingerea minimă adusă valorii sociale protejate de legea penală prin fapta comisă și de dorința de a proteja dreptul la viața intimă, privată și de familie al persoanei vătămate.

2. Art. 157 alin. (4) din *Codul penal* prevede că „*În cazul în care cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitatea de exercițiu restrânsă sau o persoană juridică ce este reprezentată de făptuitor, acțiunea penală se poate pune în mișcare și din oficiu*”.

Totodată, potrivit prevederilor art. 158 alin. (4) din *Codul penal*, „*În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, dar acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu în condițiile legii, retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însoțită de procuror*”.

Astfel că, propunerea de a extinde o reglementare menită a proteja persoanele lipsite de capacitatea de exercițiu ori cu capacitatea de exercițiu restrânsă și la ipoteza persoanelor cu capacitate de exercițiu deplină ar duce la un rezultat paradoxal - din dorința invocată în *Expunerea de motive* a inițiativei legislative de a asigura protecția drepturilor persoanelor

vătămate, s-ar ajunge să li se limiteze acestora din urmă opțiunea unilaterală și autonomă cu privire la sesizarea organelor de urmărire penală.

În plus, inițiativa legislativă nu instituie niciun criteriu în funcție de care procurorul ar urma să-și însușească sau nu retragerea plângerii prealabile, astfel încât, cel puțin teoretic, în unele cazuri decizia procurorului ar putea fi una arbitrară.

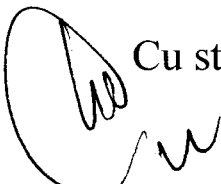
Chiar dacă în practică se înregistrează cazuri în care autorii unor fapte pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă exercită presiuni asupra persoanei vătămate în vederea retragerii respectivei plângeri, acest fapt nu constituie, un motiv suficient de puternic pentru a opera modificarea propusă la art. 16 din *Legea nr. 135/2010*.

Legea penală incriminează faptele de șantaj și amenințare tocmai pentru a descuraja comiterea acestui tip de comportament, invocat în instrumentul de motivare de către inițiator.

Totodată, anexăm și adresa *Consiliului Superior al Magistraturii* nr. 14805/19.09.2016.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

 Cu stimă,
Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului

5236/2016
"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Nr. 14805/2016

19.09.2016

Domnului Ciprian Bucur
Ministru delegat - Departamentul pentru Relația cu Parlamentul

Nr. 5933 D.R.P.
Data 19.09.2016

Stimate domnule ministru,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 6819D/DRP din data de 24.06.2016, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii propunerea legislativă privind modificarea art. 16 din Legea nr. 135 din 1 iulie 2010 privind Noul Cod de procedură penală, în vederea exprimării unui punct de vedere, vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din 06.09.2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Plenul a apreciat că nu se impune modificarea art. 16 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură penală, în modalitatea prevăzută de propunerea legislativă, respectiv în sensul stabilirii că acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă „a fost retrasă plângerea prealabilă și *aceasta a fost însușită de procuror*, în cazul infracțiunilor pentru care retragerea acesteia înlătură răspunderea penală, a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii.”

Plenul a avut în vedere că plângerea prealabilă este actul procesual prin care persoana vătămată printr-o infracțiune își manifestă voința de fi tras la răspundere penală făptuitorul, act fără de care nu poate interveni aplicarea legii penale și, ca urmare, nu poate începe și nici continua urmărirea penală.

Această modalitate specială de sesizare a organelor de urmărire penală poate fi privită ca o dublă manifestare de voință a persoanei vătămate: în primul rând, ca o încunoaștințare a organelor judiciare, iar, în al doilea rând, ca o expresie a voinței acesteia ca infracțiunea comisă să fie urmărită și judecată.

Legiuitorul statuează astfel, ca excepție de la principiul oficialității procesului penal, că punerea în mișcare a acțiunii penale se face numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede că este necesară o astfel de plângere.

Din punct de vedere al legii penale, în cazul infracțiunilor cu privire la care se impune o asemenea plângere, existența ei constituie o condiție esențială pentru aplicarea sancțiunilor prevăzute de legea penală, potrivit art. 16 alin. (1) lit. e) și g) din Codul de procedură penală lipsa plângerii prealabile sau retragerea ei constituind cauze de împiedicare a punerii în mișcare și exercitării acțiunii penale.

Existența instituției plângerii prealabile își găsește justificarea în contextul gradului mai redus de pericol social pe care îl prezintă anumite fapte și împrejurări că prin publicitatea pe care ar genera-o desfășurarea procesului penal s-ar putea reînnoi suferințele

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6, cod 06110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

persoanei vătămate, ar deveni publice chestiuni prea intime și delicate și s-ar putea compromise interesele victimei și ale familiei sale, iar în unele cazuri ar fi și imposibilă constatarea caracterului delictuos al infracțiunii, peste voința și fără concursul persoanei vătămate.

Din această perspectivă, Plenul a reținut că modificarea art. 16 lit. g) în sensul propus nu se impune.

Dintr-o altă perspectivă, Plenul a apreciat că o asemenea modalitate suplimentară de protejare a categoriilor de persoane vulnerabile împotriva oricăror acte de inducere în eroare sau intimidare este prevăzută în cazul unor infracțiuni de violență săvârșite asupra unui membru de familie, în cazul cărora punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri penale, dar acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu în condițiile legii, iar retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însoțită de procuror.

În conformitate cu art. 158 alin. (4) din Codul penal, *"În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, dar acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu în condițiile legii, retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însoțită de procuror."* Este cazul infracțiunilor de lovire sau alte violențe (art. 193 Cod penal) și vătămare corporală din culpă (art. 196 Cod penal) săvârșite asupra unui membru de familie, când acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu, nu doar la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, iar retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însoțită de procuror.

Însoșirea retragerii plângerii prealabile de către procuror în toate cazurile ar lipsi de orice eficiență și justificare însăși instituția plângerii prealabile. Plenul a observat că, prin punerea în mișcare a acțiunii penale la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, legiuitorul a avut în vedere și posibilitatea ca inculpatul să fie iertat de persoana vătămată și astfel să înceteze procesul penal.

Totodată, în jurisprudența Curții Constituționale s-a susținut că stabilirea infracțiunilor în cazul cărora este necesară plângerea prealabilă, cât și a celor în care urmărirea penală se desfășoară din oficiu, reprezintă o opțiune a legiuitorului, iar distincțiile prevăzute de lege nu înseamnă privilegii pentru vreuna dintre părțile procesului penal și nici discriminări. În consecință, în raport de datele statistice avute în vedere, legiuitorul poate stabili ca acțiunea penală să poată fi pusă în mișcare și din oficiu și în cazul altor infracțiuni decât cele prevăzute la art. 193 și 196 din Codul penal.

Pornind de la aceste premise, Plenul a reținut că modificarea art. 16 lit. g) din Codul de procedură penală în sensul propus, nu se impune.

Cu deosebită considerație,

**PREȘEDINTE,
Judecător Mircea Aron**

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6, cod 06110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro